

عثمانی مؤلفری

(مؤلفین عثمانی)

اذیلی بر سجل عثمانی

جلد اول

باب

محمد طاہر برہان

(باز چاپ بر اساس چاپ استانبول، عامرہ، ۱۳۳۳ ق)

باز چاپ، بہ اہتمام:

دکتر یوسف بیگ باباپور

سرشناسه	: طاهرک، بروسه‌لی محمد
عنوان و نام پدیدآور	: عثمانلی مؤلفلری (مؤلفین عثمانلی): [ذیلی بر سچل عثمانلی] / تالیف محمدطاهر بروسه‌لی، بازارچاپ به اهتمام یوسف بیگیاباور.
مشخصات نشر	: تهران: منشور سمیر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ج۳.
فروست	: بازارچاپ کتب نادره: ۱۳، ۱۴، ۱۵.
شابک	: دوره: ۱-۱۷-۱۳۹۴-۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۷۹۸۳-۱۷-۱: ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۱۴-۰: ج. ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۱۵-۷: ج. ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۱۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: ذیلی بر سچل عثمانلی.
موضوع	: ادبیات ترکی -- سرگذشتنامه و کتابشناسی
موضوع	: سبندگات ترک
شناسه افزوده	: بیگ، بابا، یوسف، ۱۳۵۷
رده بندی کنگره	: ۳۹۴ / ط۲۵ / ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	: ۸۹۱ / ۳۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۲۹۰

عثمانلی مؤلفلری (مؤلفین عثمانلی) / جلد اول

تألیف: محمد طاهر بروسه‌لی

(بازارچاپ بر اساس چاپ استانبول، عامه: ۱۳۳۲)

به اهتمام: دکتر یوسف بیگیاباور

نوبت چاپ: اول-۹۴

طراح و صفحه آرا: محمد مهدی شعبانی

شمارگان: ۵۰۰

بهای دوره: ۱۵۰۰۰۰۰ ریال

شابک دوره: ۱-۱۷-۱۳۹۴-۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۷۹۸۳-۱۷-۱

شابک جلد ۱: ۱۴-۱۳۹۴-۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۳-۷۹۸۳-۱۴-۰

حق چاپ: ۱۳۹۴، انتشارات منشور سمیر www.manshoorsamir.ir تماس: ۰۹۳۶۱۷۷۷۱۱۹ - ۰۲۱-۶۵۵۳۶۹۵۷

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکسی و بازتویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

یادداشت

مجموعه و چاپ کتب نادره و کنار مجموعه های دیگری که به پیشنهاد این حقیر، اخیراً با عنوان «احیای میراث مخطوط» و «میراث پزشکی اسلام و ایران» و چند مجموعه دیگر، که از سوی انتشارات منشور سمیر راه اندازی شده، به صورت موازی مکمل هم بوده و با هدف انتشار آثار مخطوط مصحح از سویی و نیز کتب چاپی نادر که دست کم حدود صد سال از انتشار آنها می گذرد، از سوی دیگر، آغاز گردیده است.

اولین بارقه راه اندازی این مجموعه زمانی به ذهن حقیر رسید که خود به برخی کتب نادره در حوزه میراث اسلامی و متون و نسخ خطی که عمدتاً در هند، اروپا و امریکا منتشر شده بودند، نیاز داشت و حاضر بود برای دستیابی به چنین آثاری هزینه گزافی نماید تا نیاز علمی و البته درونی خویش را پاسخ دهد. از سویی آشنایی با آثار فاکسمیله توأم با تحقیقات بسیار ارزنده ای که استاد کتابشناس کم نظیر، پرفسور فؤاد سزگین در فرانکفورت آلمان تا به امروز منتشر نموده اند - چه بازچاپها و چه نسخه برگردان مخطوطات - و بالغ بر ۱۴۰۰ عنوان شده است، احساس این خلأ در ایران را بیش از پیش در ضمیر بنده افزون نمود؛ با این تفاوت که ایشان فقط آثار

عربی را منتشر می نمایند، حال آن که آثار فارسی که افتخار ایران زمین است و جزو لاینفک میراث اسلامی است، هنوز آن چنان که باید و شاید، بدان توجه نشده است - البته منظور بنده آثار کهن فارسی چاپی است. اغلب این آثار به صورت سنگی و سربی در کتابخانه های ایران و جهان موجود است و چه بسا دستیابی بدانها برای همگان میسر نیست. ناگفته بر این معترفم که ما را چه لاف بر ساحت آن بزرگواران که خود را با جنسان قایل کنیم؟! لیکن خود به عنوان کوچکترین عضو جامعه پژوهشگران عرب‌شناسی میراث مخطوط همواره این کمبود را در دستیابی به منابع کهن و نادر احساس کرده‌ایم. بارها از فقدان آن رنج برده‌ام؛ و می دانم که بسیاری اکنون -بالاخص در شهرها- نقاط دور از پایتخت- با بنده هم رای و موافقت.

البته می دانیم با پیشرفت صنعت دیجیتال راسکُن کتابهای نادر و نایاب، تکثیر و حمل آسان چنین آثاری روز به روز شیوع پیدا کرد و برخی بر این باورند که دیگر پس از این، نیازی به نگهداری بسیاری از کتابهایی که به اصطلاح اسکن شده و فایلشان موجود است، نیست. این زمانی است که در زندگی امروزی که فضای خانه به یک آپارتمان چند ده متری خلاصه می شود، واقعاً این امر منطقی به نظر می رسد و اگر هم نرسد، چاره ای جز این نداریم.

اما در حالت کلی، شاید بسیاری از ما بر این باور باشیم که ارتباطی که یک خواننده و محقق با کتاب کاغذی برقرار می کند و با تمام وجود کتاب را بر سینه خود می فشارد و از لمس صفحات و تورق آن لذت می برد، بی گمان در کتاب الکترونیکی نیست؛ و آیا مطالعه کتاب بر روی کاغذ خسته کننده تر است، یا بر صفحه رایانه ای که شاید نتوان بیش از چند ساعت محدود به صفحه نورانی آن

چشم دوخت و خسته نشد! و این که حمل و مطالعه کتاب مستلزم هیچ آداب و امکاناتی نیست، اما استفاده از رایانه البته آداب و امکاناتی خاص می طلبد.

البته این نظر بنده حقیر است و شاید بسیاری با این نظر مخالف باشند؛ اما بسیاری هم هستند که موافق این امرند و روزی نیست که در کتابفروشی ها دنبال آثار چاپی تازه در حوزه مورد علاقه خود نباشند و همچنان با وجودی که فضای کافی برای نگهداری کتاب ندارند، به تعداد کتابخانه شخصی خویش در منزل می افزایند، هرچند از ناستل بیرون.

این مجموعه، البته به هدایت بازچاپ آثار نادر - اعم از کتب کهن و مجلات علمی قدیمی - که شاید ده ها سال و شاید قرن‌ها از انتشار آن در اقصی نقاط دنیا - از شرق تا غرب - می گذرد و چه بسا در یابی بدان برای همگان میسر نباشد، راه اندازی شد. الحمدلله در عصر حاضر صنعت چاپ محدود، و به اصطلاح چاپ دیجیتال، بر ما این امکان را می دهد که انتشار این نوع آثار را هم به سهولت و هم با توجه اقتصادی و البته به میزان نیاز مخاطب تولید کتب و در اختیار کتابخانه ها و محققان و علاقه مندان قرار دهیم.

آثار و چاپ در این مجموعه صرفاً در حوزه میراث مکتوب اسلام و ایران به زبان فارسی و عربی و ترکی و اردو است و سیاست راه اندازی این مجموعه هم همین امر بوده که به اشاعه و معرفی آثار ایران و اسلام پردازد تا هم دستیابی محققان ارجمند به آثاری از این دست به صورت کتابی و کاغذی آسان گردد، و هم به نسل امروز، بالاخص جوانان که عمدتاً از کارنامه فرهنگ و تمدن غنی خویش غافلند، این گنجینه ارزشمند را معرفی نماید و با اسلاف خویش آشنا سازد.

بنده حقیر به عنوان کوچکترین خدمتگزار فرهنگ ایرانی و اسلامی، همواره این دغدغه را داشته که بتواند در عمر کوتاه خویش به نوبه خود، به عنوان یک ایرانی و مسلمان، تأثیری شمر بر نسل حاضر و آینده بگذارد و به اشاعه تمدن ایران و اسلام خدمتی ناچهار نماید.

و در این راه از خداوند متعال یاری می‌جوییم که ما را از این خدمت محروم نسازد و چندان عمر و توان عطا فرماید که بتوانیم از عهده بر آییم.

کتاب حاضر، به عنوان «الفن عثمانی» در ۳ جلد، که در واقع ذیلی بر کشف الظنون کاتب چلبی و سجل عثمانی محمد ثریا بیگ به حساب می‌آید، هم اکنون، به همراه سجل عثمانی منتشر می‌شود تا برانهم در فرصتی مناسب ترجمه فارسی آن را که در دست اقدام است، نیز منتشر کنیم.

ناگفته نماند که اگر یاری صدیق دانش دوست، حاج آقای محمدمهدی شعبانی (مدیر محترم انتشارات منشور سمیر) نبود، این امر مهم به وقوع نمی‌پیوست. خداوند به برکت احیای این آثار، توفیق و بهروزی دنیوی و اخروی نصیب فرماید! الحمدلله والمنة.

دبیر علمی مجموعه ها

یوسف بیگ باباپور

تهران - ۱۳۹۴ خورشیدی

مشایخ فصلی فهرسیدر

صفحه	آ	صفحه
۳۳ احمد دیاربکری	۱۲ آق شمس الدین	۱۲
۳۳ اسماعیل اسکداری	۱۴ آجیق باش محمود افندی	۱۴
۳۳ ابراهیم حق ارضروی	۱۵ آت بازاری عثمانی فیاض المی	۱۵
۳۶ امین محمد توفادی		
۳۷ احمد مائی افندی		
۳۷ احمد افندی		
۳۸ ابراهیم نورالدین افندی	۱۶ اده بالی	۱۶
۳۸ اولیا زاده اسماعیل حق افندی	۱۶ احمد بیجان (بازچی زاده)	۱۶
۳۸ اسماعیل وهبی بروسهوی	۱۷ اشرف روی (اشرف افندی)	۱۷
ب	زاده (ایزنیق)	
۳۹ بدرالدین سیماوی	۱۷ ابراهیم بن دمیرخان	۱۷
۴۰ یازید روی	۱۸ ابن عیسی صاروخانی	۱۸
۴۰ بابا اسماعیل نخجوانی	۱۹ ابراهیم کلشی	۱۹
۴۱ بابا یوسف سیوری حصاری	۲۰ ابراهیم بن حمزه تیرهوی	۲۰
۴۱ بهاءالدین زاده محی الدین افندی	۲۰ احمد ساربان	۲۰
۴۲ بایق صمدوی	۲۰ ای سنان	۲۰
۴۲ بهمنی رمان افندی	۲۱ افتاده افندی	۲۱
۴۳ بوستری عبد الله افندی	۲۳ احمد افندی (سارکزاده)	۲۳
۴۶ بیجوودی	۲۳ ابراهیم قریمی	۲۳
۴۶ بکاف زاده ولی افندی	۲۳ ادریس مخنی	۲۳
۴۶ بک زاده مصطفی افندی	۲۴ اسماعیل آفرهوی	۲۴
۴۷ بهجت علی افندی	۲۵ اسماعیل روی	۲۵
پ	۲۶ احمد روی آق حصاری	۲۶
۴۷ پیر محمد بهاءالدین افندی	۲۶ ار اوغلی نوری افندی	۲۶
۴۷ پیر محمد افندی	۲۶ اولانلر شیخی ابراهیم افندی	۲۶
۴۸ پارسا صابر دده	۲۷ اسماعیل آبدینی	۲۷
ت	۲۷ ایوب خلوق	۲۷
۴۹ تنوری ابراهیم افندی	۲۸ احمد امیدی	۲۸
۵۰ تروزی بابا (خیاط وهبی)	۲۸ السی حسن افندی	۲۸
	۲۸ اسماعیل حق بروسهوی	۲۸
	۳۲ انیس رجب دده	۳۲

۵۰ ثاقب مصطفی دوده

۵۱ جمال الدین اسحق قرمائی

۵۱ جمال خلوقی (چلبی خلیفه)

۵۲ جنونی احمد دوده

۵۳ جاهدی احمد افندی

۵۳ جهانگیری حسن افندی

۵۴ جنت افندی

۵۴ جمال الدین ساقی

۵۵ چرکشی مصطفی افندی

۵۵ حمیدالدین آقسرائی

۵۶ حاجی بابرام ولی

۵۷ حسن خواجه افندی

۵۸ حاجی احمد بن سیدی

۵۸ حسام الدین علی البتلیسی

۵۸ حبیب قره مانی

۵۸ حقیقی زاده عثمان افندی

۵۹ حبیبی سپروزی

۶۰ حسام الدین بروسهوی

۶۰ خیدر زاده فیضی افندی

۶۱ حلوی غمرد افندی

۶۱ حسن افندی (امی ستان زاده)

۶۲ حسن رضائی افندی

۶۲ حاجی اوحید شیخی حسین افندی

۶۲ حامد باندرمهوی

۶۴ حاجی عبدالباقی افندی

۶۴ حسین حمدی نقشبندی

۶۵ حق محمد افندی

۶۵ حمزه نککاری افندی

۶۵ خیالی احمد افندی

۶۶ خلوصی احمد افندی

۶۶ خالد ضیاء الدین بقدادی (مولانا خالد)

۶۷ خواجه حسام افندی

۶۷ داود قیصری

۶۹ داود خلوقی

۶۹ دوده عمر روشنی

۷۰ دمیر طاش

۷۱ داود بن محمد

۷۱ دوکوملو بابا

۷۱ ذاکر زاده عبدالله افندی

۷۲ ذاتی سلیمان افندی

۷۴ ذکائی مصطفی افندی

۷۵ رمضان افندی

۷۵ ربیب سیواسی

۷۴ رشیدی محمد افندی

۷۶ رؤفی محمد ککدری

۷۶ رفعت احمد افندی

۷۶ رستم افندی

۷۷ روشن افندی

۷۸ زهری احمد افندی

۷۸ سنبل ستان افندی

۷۹ سمای محمد دوده (سلطان دیوانی)

۸۰ سینه چاک (یوسف ستان الدین مولوی)

۸۰ سرخوش بالی افندی

صفحه

۸۱	سلامی مصطفی افندی
۸۱	سید سیف‌الله افندی
۸۲	سنان افندی
۸۳	سکونی محمد افندی
۸۳	سلامی علی افندی
۸۴	سزائی حسن افندی
۸۵	سنان امی
۸۶	سری عبدالباقی دده
۸۶	سایم بابا (سیر دیوانه)
۸۷	سلامی مصطفی افندی (ازمیری)
۸۸	سلیمان شیخی کوسندیل
۸۹	سوزی احمد افندی
۸۹	سعید افندی
۸۹	سید احمد مجانی افندی
ش	
۹۰	شهاب‌الدین احمد سیواسی
۹۱	شیخ الهی تقشبندی
۹۲	شاهدی ابراهیم دده
۹۴	شعبان ولی
۹۵	شمس‌الدین احمد سیواسی
۹۷	شاه ولی عینتانی
۹۷	شهودی محمد افندی
۹۷	شمالی زاده احمد افندی
۹۸	شعبان تقشبندی
۹۸	شمس‌الدین افندی (نصوحی زاده)
۹۸	شاگر افندی
۹۹	شرف‌الدین افندی

ص

۱۰۰	صاری عبدالله افندی
۱۰۳	صنی الله دده
۱۰۳	صحنی محمد افندی
۱۰۴	صلاح‌الدین عشاقی
۱۰۷	صادق محمد ارزنجانی

صفحه

۱۰۷	صافی احمد افندی
۱۰۸	صالح افندی

ط

۱۰۸	طوره‌حال شیخی مصطفی افندی
-----	---------------------------

ظ

۱۰۹	ظریفی عمر افندی
-----	-----------------

ع

۱۰۹	عاشق باشا
۱۱۱	عبدالرحیم مرزیفونی
۱۱۳	علاء‌الدین علی آقسرائی
۱۱۲	عبدالکریم افندی
۱۱۳	عبدالمجید بن نصوح خلونی
۱۱۳	عمر بن حمزه ادره‌ری
۱۱۴	عارف افندی
۱۱۴	عبدالرحیم قره حصاری
۱۱۵	علی دده (بوسنه‌وی)
۱۱۶	علی چلبی (ایزنیق)
۱۱۷	عبدالله دده
۱۱۸	عبدلرحمن افندی
۱۱۸	عمر افندی
۱۱۸	عمر نوادی افندی
۱۱۹	عبدالکریم ایزنیق (امه افندی)
۱۲۰	عبدالمجید سیواسی
۱۲۱	عبدالکریم وارداری
۱۲۱	عبدالاحد النوری
۱۲۳	عذقی رجب دده
۱۲۳	عین اکبر محمد افندی
۱۲۳	عاجزی سلیمان افندی
۱۲۴	عبدالکریم جلونی
۱۲۵	علی بن شعبان آقسرائی
۱۲۵	علی بن ابراهیم داغستانی
۱۲۵	عبدالحی افندی

صفحه

- ۱۲۶ عزالدین افندی (اشرف زاده)
 ۱۲۶ عیسی محوی افندی
 ۱۲۷ علمی محمد افندی (شرب زاده)
 ۱۲۸ عدی مصطفی افندی
 ۱۲۸ عبدالله جالوتی
 ۱۲۸ عبوی محمد افندی
 ۱۲۹ عبدالقادر نجیب افندی (شرف زاده)
 ۱۲۹ عرفانی عبدالله دارنده‌وی
 ۱۲۹ عثمان نقشبندی
 ۱۳۰ عبداللطیف قره‌مانی
 ۱۳۰ عبدالباقی دده
 ۱۳۰ عثمان بر آفرته‌کی
 ۱۳۱ عبدالرحمن طالمانی
 ۱۳۲ عبدالحمید افندی (قره زاده)
 ۱۳۲ عبدالرحیم ابورانی‌ور
 ۱۳۲ عبدالرحیم برزنجی
 ۱۳۳ عثمان صلاح‌الدین افندی
 ۱۳۳ عبدالله افندی (مرغه‌وی)
 ۱۳۴ علی عرفی افندی
 ۱۳۴ عزیزی دده
 ۱۳۵ عبدالقادر کمال‌الدین افندی

غ

- ۱۳۶ غفوری محمود افندی
 ۱۳۶ غیبی صنع‌الله افندی
 ۱۳۷ غوی احمد دده
 ۱۳۸ غزی زاده مصطفی نسب افندی (بروسه‌وی)
 ۱۳۸ غزی زاده عبداللطیف افندی (بروسه‌وی)

ف

- ۱۳۹ فخرالدین رومی
 ۱۳۹ فیضی حسن افندی
 ۱۳۹ فتحی عبدالکریم افندی
 ۱۴۰ فتائی مصطفی افندی (اوپه باشی شیخی)
 ۱۴۱ فخری احمد افندی

صفحه

- ۱۴۲ فردی عبدالله افندی
 ۱۴۳ فیض‌الله افندی (ایوبی)
 ۱۴۳ فائقی محمد بك (اوستروجه‌وی)

ق

- ۱۴۴ قطب‌الدین ایزنیک
 ۱۴۴ قنوسز بابا
 ۱۴۵ قره چلی محمد افندی
 ۱۴۵ قاسم افندی (آنطاکی)
 ۱۴۵ قورت محمد افندی
 ۱۴۶ قدوسی غیدالرحمن افندی
 ۱۴۶ قول اوغلو مصطفی افندی
 ۱۴۷ قره‌قاش زاده عمر افندی (بروسه‌وی)
 ۱۴۷ قطب ابراهیم افندی (افتاده زاده)
 ۱۴۸ قائمی حسن افندی (بوسنه‌وی)
 ۱۴۸ قره‌باش ولی (عربکیری)
 ۱۴۹ قره‌بابا زاده ابراهیم افندی (بروسه‌وی)
 ۱۴۹ قونوی محمد وھی افندی
 ۱۵۰ قبولی مصطفی افندی (ادرنه‌وی)
 ۱۵۰ قدوسی احمد افندی (بوری)
 ۱۵۱ قولی خلیل افندی (بروسه‌وی)
 ۱۵۱ قوش‌طولی ابراهیم افندی

ک

- ۱۵۲ کمال ام
 ۱۵۳ کوجوک محمد اسمی افندی
 ۱۵۳ کشنی جعفر افندی
 ۱۵۴ کیزی حسن افندی
 ۱۵۴ کردی حسن افندی
 ۱۵۴ کوسه‌ج احمد افندی (طرزونی)
 ۱۵۵ کمال افندی (حریری زاده)
 ۱۵۷ کوموشخانه‌لی احمد افندی
 ۱۵۸ کاک احمد افندی

ل

- ۱۵۸ لطف‌الله قره‌مانی

م

۱۵۹ محمد بن قطب الدین ایزدینی

۱۶۰ محمود بن ادهم آماسیه‌وی

۱۶۰ مبارک افندی

۱۶۱ موسی بن شیخ طاهر توفادی

۱۶۱ محی جان افندی

۱۶۲ محی الدین کالی

۱۶۳ مؤذن زاده محمد افندی

۱۶۴ محمد معزالدین افندی

۱۶۴ محی الدین بروسه‌وی

۱۶۵ محمد دوده

۱۶۵ معنوی مصطفی افندی (قره‌باش دوده)

۱۶۶ مسلم افندی

۱۶۷ مانی محمد افندی (طربزوی)

۱۶۷ مستقیم مصطفی نیازی افندی

۱۶۷ محمد بن عبدالنضی

۱۶۸ مستقیم زاده سلیمان افندی

۱۶۹ محمد مراد نقشبندی

۱۷۰ مصطفی انور افندی

۱۷۰ محمد بهالدین افندی

ن

۱۷۱ نورالدین زاده

۱۷۱ نعمة‌الله افندی

۱۷۱ نقشی آق کرمانی

۱۷۲ نیازی مصری

۱۷۵ نقشی ابراهیم افندی

۱۷۵ نظمی محمد افندی

۱۷۶ نصوحی محمد افندی

۱۷۷ نزولی مصطفی افندی

۱۷۸ نورالدین جراحی

۱۷۹ نهری احمد افندی

۱۷۹ نوری افندی

۱۷۹ نظیف دوده

و

۱۸۱ وفا (مصباح الدین وفا)

۱۸۲ وحی زاده محمد حلمی افندی

۱۸۲ وحدتی عثمان افندی

۱۸۴ وصالی ابراهیم افندی

۱۸۴ ولی الدین زاده حفطی افندی

۱۸۴ وخی مصطفی افندی

ه

۱۸۵ هدائی عزیز محمود افندی

۱۸۸ هاشمی امیر عثمان افندی

۱۸۹ همت افندی

۱۸۹ هاشم بابا

لا

۱۹ لامکانی حسین افندی

ی

۱۹۲ یان علی بن سیاوش دیوریکی

۱۹۲ یان ابره (عاشق یونس — درویش یونس)

۱۹۴ یازجی ذی محمد افندی

۱۹۶ یوسف بیگ

۱۹۷ یحیای تبروافی

۱۹۷ یوسف بخدوم

۱۹۷ یکتا باشی احمد افندی

۱۹۸ یارمسی محمد محی الدین عادی

۱۹۹ یونس بن خلیل

۱۹۹ یحیی بن یحیی

۲۰۰ یحیی افندی (بشیکطاشی)

۲۰۰ یوسف سنان افندی (سنبل)

۲۰۱ یوسف دوده

۲۰۱ یعقوب عقی

۲۰۲ یوسف افندی (یانیه‌وی)

۲۰۳ یوسف افندی (شومنی) علی